

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60—, polletna Din 30—, mesečna Din 5—. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552. Čekovni račun št. 15.420.

Leto I.

Ljubljana, dne 9. novembra 1929.

Štev. 1.

Današnje številko smo Vam poslali na ogled in je ni treba vračati.

Prečitajte pazno in uvideli bode, da Vam je ta list potrebnejši in koristnejši od vsakega drugega!

Da Vam olajšamo delo in prihranimo strošek za naročilo, bode, drugi številki priložili položnice za poravnavo naročnine, ki znaša do konca leta malenkosten znesek 10 Din.

Kdor obdrži drugo številko, se smatra za naročnika!

Uprava.

Na pot.

Ena najbolj perečih potreb vsakega kulturnega naroda, vsake kulturne panoge, vsakega kulturnega človeka je strokovna izobrazba. Ta temelji sičar na šoli in deloma na pozneje prečitanih knjigah. A vsak dan, da, vsaka ura nam prinaša toliko novega, da je delo šole in tudi delo knjig, ki jih pa pogosto ni dobili, pomanjkljivo, če človek ni stalno informiran o novostih, izpremembah in drugih variacijah naglo napredujoče tehnike, pa tudi svetovne politike, ki uravnavajo smernice jutrišnjemu dnevu.

Ravno trgovski slán, še posebej manjši trgovec je od časovnih izprememb

tako odvisen, da nepoznavanje istih lahko postane njemu samemu katastrofalno, najmanj pa občutno škodljivo.

Pogosto se ponavljajoči slučaji neprilike radi neinformiranosti so napolnili veliko število Irgovcev k načrtu: osnovati politično in gospodarsko neodvisen list, ki jim naj bo vodnik in svetovalec, ostalemu svetu pa tolmač njihovih želja in potreb. Niso se strašili truda, stroškov in drugih zaprek in: beseda je meso poslala.

Strokovno časopisje je med Slovenci splošno premalo razvito. Naravnost neumljivo pa je dejstvo, da tako številni in pomemben stan, kot je stan malih trgovcev do danes še nima lastnega strokovnega glasila. Nekaj požrtvovalnih poizkusov je ostalo neizvedenih radi pomanjkanja potrebnega zaledja, ki temelji vedno na zavednosti vsakega stanu. Danes pa so tudi te ovire v glavnem premagane, in na vas samih ter na vaši zavednosti je, da s podpiranjem lastnega lista koristite samim sebi!

Za sodelovanje in vodstvo lista smo pridobili najboljše strokovnjake. Ti bodo skrbeli, da bode list vsebinsko ustrezen vsem željam in potrebam malega Irgovca.

Poljudna in praktično-pregledna vsebina lista bode nudila trgovcu vedno točno informacijo o stanju trgovine in tako stalno izpopolnjevala njegovo znanje.

Našim čitateljem bode, vedno pri rokah za pouk in navodila pri izterjevalnih poslih, dalje v zemljiškoknjižnih zadevah; seznanjali jih bode, pravočasno in pravilno z vsemi potrebnimi

vlogami na upravna in davčna oblasstva ter na ta način mnogokatero očuvali pred nepravilnostmi in eventualno znatno škodo, ki bi sicer nastala radi nepoučenosti v raznih dolžnostih, ali pa vsled nepoznanja kakih olajšav, nudečih jim mnogokrat znatne ugodnosti.

Našemu naročniku bomo nudili **po-uk v knjigovodstvu in upravi** trgovskih podjetij pod naslovom: »Trgovska uprava«. Iz bogatih izkušenj črpani članki bodo nudili šolo v knjigovodstvu in upravi v vseh podrobnostih tudi onemu, ki ni bil tako srečen, da bi si bil zamogel pridobiti teoretično podlago v strokovnih šolah. Razprava je pisana s posebnim ozirom na malega trgovca, kateremu navadno ni mogoče, pa tudi ni potreba voditi vseh teoretično predpisanih knjig.

O vseh izpremembah v zakonu in naredbah, nanašajočih se v kateremkoli oziru na trgovski stan, bomo naše čitatele točno in vestno obveščali in tudi na ta način preprečili mnogo sicer neizogibno škodo in neprijetnost.

Lesni trgovec bode našel pod rubriko: »Lesni trg« podrobne podatke o stanju cen za posamezne vrste lesa in o povpraševanju ter ponudbah. Poleg tega bo vedno poučen polom le rubrike o izvoznih tarifah in pogojih ter njihovih izpremembah. Zabeleženi bodo tudi vsi važnejši tu- in inozemski dogodki, ki bi utegnili imeti vpliv na stanje cen pri lesu.

Prinašali bomo redna **poročila o sejmih**, ker tudi ti predstavljajo važno trgovsko panogo.

O raznih priložnostnih nakupih bodo naši čitatelji obveščeni s priobčitvijo **važnejših javnih dražb**; glede prodaje pa potom nabavnih razpisov.

Večje politične dogodke bomo beležili samo kot kronisti in le v toliko, kolikor mora biti o njih trgovec obvešččen. Izključena pa je v našem strokovnem listu vsaka politična debata.

Stanje in gibanje cen na naših in v poštev prihajajočih inozemskih tržiščih bomo nazorno notirali pod naslovom: »Tržne cene«.

»Gospodarske beležke« pa vas bodo seznanjale z statističnimi podatki o gi-

banju gospodarstva, ki ima navadno vpliv na izpremembo cen.

Naš »Praktični svetovalec«, vsebujoč lahko izvedljive nasvete, porabne v slehernem gospodarstvu in gospodinjstvu, vam bo služil kot trajna vrednost.

Istčasno pa bomo skrbeli za razvedrilo in zabavo z dobrimi, zanimivimi romani, od katerih prvi je že začel izhajati v tej številki.

Vedno se bomo trudili, da Vas v vsakem oziru popolnoma zadovoljimo, in pri tem pazno čuvali nad interesi trgovskega stanu.

Po svoji poučni vsebini bo list dobro služil tudi trgovskemu naraščanju kot vzgojevalno sredstvo; zato ga dajte tudi svojemu pomočniku in vajencu, ako ni že sam med našimi naročniki.

Od strani zavrednega trgovca pričakujemo, da bode razumel naš trud in nam ne odklonil svoje podpore pri delu za zgraditev boljše bodočnosti!

Uredništvo.

Uprava trgovine.

L. Z.

Uvod.

Dovsod, in še posebej v trgovini sami, je potrebno za pravilno izrabo praktičnih izkušenj tudi teoretično znanje. Mnogim neprilikom in mnogim škodam se izognemo, ako razpolagamo vsaj z najpotrebnejšim teoretičnim znanjem. Glavno dobro teoretične podlage pa je to, da nam ona daje možnost izogniti se posmehu, ki ga izzovemo zlasti, ako niti lastne obrti ne poznamo vsaj v glavnih potezah tudi s teoretične, t. j. zgodovinske in socialne strani.

Že naslov sam pa priča, da nimamo namena se baviti s teoretičnimi učenostmi na dolgo in široko, marveč samo v toliko, kolikor je za praktično porabo detajlista in obrtnika ta podlaga nujno potrebna.

Gotovo je, da v prvi razpravi sami ne moremo nuditi veliko za praktično porabo; vendar je to neobhodno potrebno onemu, kar bo sledilo.

Ker je delo namenjeno predvsem onemu trgovcu, ki ni bil toliko srečen, da bi si pridobil teoretično - strokovnega

znanja v učnih zavodih, se bomo omejili na najpotrebnejšo snov in predvsem pazili na to, da bo razprava pisana v poljudnem, umljivem slogu. Ne dvomimo pa, da najde v razpravi mnogo koristnega in poučnega tudi vsak teoretik.

Postanek trgovine.

Ze v pradavnost lahko zasledujemo nastanek trgovine. Marsikdo si je zaželel blaga svojega sosedu, sam pa ga ni znal pridobiti ali izdelati. Za to je ponudil sosedu v zameno dobra, s katerimi je razpolagal. Pogodila sta se, in prva kupčija je bila gotova.

V stikih s sosedi je imel človek priliko spoznavati vedno večjo množino doslej mu neznanih, koristnih predmetov. Marsikaj si je zaželel, in njegova potreba po tujih izdelkih je vedno rasla. Ta izmenjalni promet so oskrbovali posebni ljudje, ki so potovali iz kraja v kraj, ter se zopet vračali med svoje z raznimi, doslej tujimi jim izdelki. Seveda tega posla niso opravljali zastonj, marveč so si pri izmenjavah vračunali vedno nekaj za svoj trud.

Potovanje z večjimi tovari za izmeno pa ni bilo ravno lahko; zato so si poiskali za plačilno sredstvo dragocene kovine, ki niso zavzele obilo prostora in so bile tudi razmeroma lahke radi svoje vrednosti. Počasi smo potom zlatu prišli o enotnega plačilnega — izmenjalnega — sredstva, denarja.

Razvoj prometa.

Enotno plačilno sredstvo je olajševalo potovanje, in seznanjalo čimdalje večje kroge producentov in konsumentov, vsled česar je poljuoči trgovec prvi občutil potrebo po izboljšanju medsebojnih občil.

Z izboljšanjem prometnih sredstev pa je vzporedno naraščal tudi promet sam. Postalo je nemogoče, da bi obvladal vedno naraščajočo potrebo na najrazličnejših poljih prometa en trgovec sam. Tudi je bil krog odjemalcev posameznika preneznaten, da bi mogel sam nakupiti vsa zaželjena dobra. Temu je odpomogel veletržec, ki je nakupoval pri oddaljenih producentih posamezne vrste blaga v večjih množinah ter ga oddajal

manjšim trgovcem. Seveda so se morali tudi veletrgovci specializirati na gotovo vrsto blaga, ker je vsled prometa naraščajoča kultura slavila vedno večje potrebe po tujem blagu. Tako so nastale različne vrste trgovine, ki so se bavile ločeno z nakupom in prodajo živil, oblačil i. dr.

Razvoj posredništva med producentom in konsumentom je torej naslednji: krošnjar, trgovec, veletržec.

K trgovskim podjetjem prištevamo tudi promet z valutami in vrednostnimi papirji, ki ga oskrbujejo danes različni denarni zavodi. — Toda o tem pozneje.

Vrste trgovine.

Z stališča države delimo trgovino v notranjo in zunanjo. Notranja trgovina je ona, ki se izvršuje v državi sami; zunanja pa izven njenih mej.

Poleg tega pa delimo z istega stališča trgovino v izvozno, uvozno in transitno.

Pod izvozno trgovino razumemo prodajo naših produktov v kako drugo državo, kar pride zlasti v poštev za ona dobra, katerih več proizvajamo kot jih pa porabimo. Uvozna trgovina je nakup blaga v tuji državi, ki ga sami nimamo, ali pa ga premalo pridelamo, da bi mogli kriti lastno potrebo. Transitna trgovina pa je sklenjena od kake druge države preko našega ozemlja v tretjo.

Uvozna in izvozna trgovina je tudi merilo za trgovsko bilanco vsake države. Ako smo več izvozili kakor uvozili, je naša bilanca aktivna, v nasprotnem slučaju pa pasivna.

Po vrsti trgovinskega prometa pa delimo trgovino v blagovno in denarno trgovino. Pod prvo razumemo nakup in prodajo različnega blaga, denarna trgovina pa se omejuje na upravo tujega denarnega premoženja, nabavo posojil ter nakupom in prodajo raznih valut (tujega denarja) in vrednostnih papirjev.

Trgovino lahko delimo na malo in veliko trgovino. Mal trgovec oddaja svoje blago direktno konsumentom, veletržec pa nabavlja blago v večjih množinah in ga oddaja malemu trgovcu (detaljistu).

Po vrsti blaga pa lahko delimo malo trgovino z živili, specerijo, manufakturo, kolonijalnim blagom, papirjem in pisal-

nimi potrebščinami, galanterijo, železnino, steklenino itd.

Dalje delimo trgovino na lastno in komisijsko. Lastna trgovina je, ako nakupimo za lasten račun in ga ravnatoko tudi oddajamo, komisijska pa, ako vzamemo tuje blago v prodajo ter obračunamo le oni del, ki smo ga tudi v resnici prodali.

Konečno pa poznamo še posredovalno in provizijsko trgovino, ki jo oskrbujejo razni zastopniki, senzali in polniki.

Trgovska tvrdka.

Trgovina je v vseh državah proglašena kot svobodna obrt, vendar z gotovimi pogojnimi omejitvami. Te omejitve se nanašajo deloma na osebno pravo, t. j. predpisano predizobrazbo in polnoletnost, deloma pa je omejitev v veljavi za gotove predmete, tako predvsem za razno monopolno blago in monopolizirano prometno trgovino.

Ker smatra Irgovski zakon za trgovca vsako osebo, ki se obrtoma bavi z trgovino, predvideva za iste tudi gotove dolžnosti.

Predvsem mora trgovec izvrševati svojo obrt pod določeno tvrdko (firmo). To tvrdko mora dati trgovec sodno protokolirati. Trgovčevo tvrdko ščiti zakon, ki ne dovoljuje, da se v istem kraju ustanovi druga tvrdka z istim imenom. Trgovec mora biti član Irgovske zbornice, kar se običajno zgodi po tom Irgovskih gremijev.

Voditi mora Irgovske knjige, ki odgovarjajo predpisom zakona in sestavljati letne račune ali bilance. Za knjigovodstvo veljajo posebni predpisi. Trgovske knjige je dolžan trgovec hraniti še 10 let po zadnjem vpisu. Nasproti sodišču majo pravilno vojene knjige dokazilno moč, ki jo je treba le v redkih slučajih dopolniti s prisego.

O knjigah in knjigovodstvu izpregovonimo podrobneje kasneje.

Ako je trgovec tudi sam gospodar svoje Irgovine, imenujemo to osebno ali lastno Irgovsko tvrdko in je tedaj ime tvrdke vpisano z imenom lastnikovim.

Mnogokrat pa ne dopušča premajhna glavnica, ali kakih drugi razlogi poedinca, da bi pričel s trgovino na lastno ime in za lasten račun. V takem slučaju se

združita po dve ali več oseb, da ustanove Irgovsko družbo, društvo ali za drugo. Oblika teh združenj je različna ter je od posameznih pogodb ali pravil odvisna in določena pravica in dolžnost poedinega udeleženca, kakor tudi ime združenja.

V glavnem razlikujemo:

Javne Irgovske družbe, pri katerih vsi člani jamčijo poleg vložnega deleža tudi z vsem svojim premoženjem za družbo. V notarski pogodbi se določi število družabnikov in višina vplačanih deležev, katerim običajno odgovarja tudi delež na dobičku. Naziv Irgovske tvrdke se v tem primeru navadno glasi na ime in priimek enega ali več družabnikov; največkrat pa na ime enega s pristavkom: in drug, in drugovi, & komp.

Javne družbe morajo dati ime in pogodbo vpisati v Irgovski register.

Komanditne družbe so Irgovska združenja dveh ali več oseb, od katerih samo eden, ali nekateri jamčijo za podjetje s celim svojim premoženjem; to so notranji člani družbe ali komplementarji; dočim nekateri izmed članov jamčijo le s svojim vložkom in se vsled tega imenujejo: zunanji člani družbe ali komandisti.

Pogodbeno se določajo pravice in dolžnosti članom komanditnih tvrdk, kakor tudi delež na dobičku, ki navadno sorazmerno odgovarja njihovemu jamstvu in vložnemu deležu. Tudi komanditne družbe morajo biti vpisane v Irgovinski register; vendar se zunanji člani vpisujejo le na njihovo lastno željo.

Komanditna družba se navadno naziva z imenom enega ali več notranjih članov s pristavkom: in drug, ali pa s končnico: komanditna družba (kom. dr.).

Družbe z omejeno zavezo so Irgovska združenja dveh ali več oseb, ki pogodbeno jamčijo za družbo samo s svojimi vložki. Tudi te morajo biti vpisane v Irgovskem registru in jim je pogodbeno določen njihovemu deležu primeren dobiček. Poleg imena enega ali več družabnikov, ali pa poleg imena tvrdke, za katero se družabniki pogodbeno odločijo, mora biti pristavek: družba z omejeno zavezo (d. z. o. z.).

(Dalje prih.)

Gospodarske beležke.

LetoŃnja statistika konkurzov, ki jo je objavilo druŃtvo za zaŃcito upnikov v Zagrebu, izkazuje, da so letos konkurzi v Jugoslaviji zopet narasli, medtem ko so lani priĉeli popuŃĉati. Tako je bilo letos do konca oktobra prijavljenih 909 konkurzov — nasproti 739 lanskim. Po posameznih pokrajinah razdeljeni konkurzi izkazujejo: Srbija: l. 1928 531, l. 1929 725, letos veĉ 194; HrvaŃska in Slavonija: l. 1928 67, l. 1929 73, letos manj 6; Slovenija in Dalmacija: leta 1928 71, l. 1929 54, letos manj 17; Bosna in Hercegovina: l. 1928 16, l. 1929 11, letos manj 5; Vojvodina: l. 1928 54, l. 1929 46, letos manj 8. Konkurzi so se ledaj zelo pomnoŃili v stari Srbiji, doĉim so v vseh ostalih pokrajinah drŃave nekoliko padli. Ako primerjamo letos od maja meseca naprej priglaŃene konkurze, so dosegli li svoj viŃek v juniju, pozneje pa opazimo znaten preokret na bolje, zlasti od septembra naprej, kar razvidimo iz sledeĉe primerjave: Konkurzi meseca maja l. 1928 70, l. 1929 98, letos veĉ 18; junija l. 1928 46, l. 1929 105, letos veĉ 59; julija l. 1928 57, leta 1929 90, letos veĉ 33; avgusta l. 1928 62, l. 1929 91, letos veĉ 29; septembra leta 1928 68, l. 1929 51, letos manj 17; oktobra l. 1928 66, l. 1929 67, letos veĉ 1.

DrŃavna premija izvoznikom vina.

Vlada je dovolila naŃim izvoznikom posebno premijo Din 40— za vsakih izvoŃenih 100 l vina.

Konkurz »HrvaŃske seljaĉke zadruŃne banke« v Zagrebu.

Nad tem velikim zavodom je sodiŃĉe proglasilo konkurz ter imenovalo za konkurznega upravitelja odvetnika dr. M. RadoŃeviĉa, konkurznim komisarjem pa doloĉilo sodnika Margetiĉa.

OlajŃani carinski predpisi za uvoznike ob gorenjski progri.

Ministrstvo financ je ugodilo proŃnji Irgovskega gremija v Ńkofji Loki ter izdalo carinarnici v Jesenicah nalog, naj carini v lastnem delokrogu vse blago za Irgovce in industrije, ki imajo svoja obratovaliŃĉa pred Ljubljano. Dosedaj

nji predpisi za uvozno carinjenje so namreĉ doloĉali, da se je morala veĉina preko Jesenic uvoŃenega blaga cariniti Ńele pri carinarnici I. reda v Ljubljani, kar je bilo zdruŃeno z dvojnimi prevoznimi stroŃki.

Jugoslavija med evropskimi producenti sladkorja.

Mednarodna zveza za sladkorno statistiko na Dunaju poroĉa, da predvidevno pridelavo letos evropske drŃave sledeĉe mnoŃine ĉistega sladkorja v tonah: Nemĉija 1'7 milijona, ĆeŃkoslovaŃska 975.000, Poljska 790.000, Italija 424.500, Belgija 248.000, MadŃarska 233.000, Jugoslavija 140.000, Danska 135.000, Avstrija 117.000, Ńvedska 108.000, vse druge evropske drŃave pa izpod 100.000. Jugoslavija zavzema med evropskimi producenti sladkorja vsekakor zelo ĉasno mesto.

Porast drŃavnih dohodkov iz taks in troŃarin.

Iz objave naŃega finanĉnega ministrstva je razvidno, da so se dohodki iz taks v prvih petih mesecih tekoĉega drŃavnega proraĉuna (april—avgust) po viŃali skoro za 77 milijonov Din. — Do-
hodki iz troŃarin pa so se v isti dobi poveĉali skoro za 23 milijonov, kar je posledica razŃirjenja zakona na vso drŃavo. Gotovo je, da se bode ta prirastek ugodno poznal v naŃem drŃavnem gospodarstvu.

Iz jugoslovanske sladkorne industrije.

Med predstavniki sladkorne industrijskega kartela in zastopniki pridelovalcev sladkorne pese je bil te dni v Beogradu doseŃen sporazum, na podlagi, katerega bodo odslej plaĉevale tovarne pridelovalcem za 100 kg sladkorne pese protivrednost 4 kg ĉistega kristalnega sladkorja, doĉim so doslej plaĉale le po 3 kg. Dalje pa imajo bliŃnji proizvajalci pravico do 40 kg surovih rezancev za krmo na vsakih oddanih 100 kg, oddaljeneŃi pa, ki zanje sveŃi rezanci ne pridejo v poŃtev, do 2 kg posuŃenega pesnega krmila. Poleg tega dobe oddaljeni pridelovalci suho pesno krmo po ceni 100 Din za 100 kg, medtem ko je znaŃala dosedanja cena iste po 350 do 450 Din za 100 kg.

Davčne zadeve.

Odmera pridobnine.

Ker so davčni odbori povečini že odmerili letošnji pridobnino, opozarjamo vse one trgovce, katerim je bila na podlagi napačne ocenitve čistih dohodkov pridobnina previsoko odmerjena, naj se najkasneje v 30 dnevih od vsletega vročitvenega datuma ustmeno ali pismeno pritožijo pristojni davčni oblasti proti morebitni previsoki odmeri. Pritožbi priložite ali predlagajte nove dokaze o manjših dohodkih. Kjer davčna oblastva niso pred odmero zahtevala na vpogled obvezančevega knjigovodstva, so poslovne knjige zadosten dokaz in naj se pritožitelj nanje sklicuje, ako ni že popreje odklonil morebitne zahteve po vpogledu vanje.

Pri davčnem oblastvu ima zavezanec ali njegov zastopnik pravico do vpogleda v vse akte in spise, kakor tudi v mnjenja izvedencev (katerih imena mu seveda ostanejo prikrita), ki so bili podlaga za odmero pridobnine. Zamore si oskrbeli proti plačilu takse tudi vse lozadevne prepise.

Pritožba naj bo pravilno utemeljena, in naj se nanaša samo na stvarne podatke iz obrata samega. Brezuspšno je sklicevali se na kako olajševalno okolnost izven obdavčenega obrata; n. pr. družinske neprilike ali slično.

Pritožbo kolekujte z 20 Din.

Važnejše spremembe v zakonu.

Vinski zakon.

Državni zakonodajni svet je le dni pristopil k odobritvi novega vinskega zakona, ki predvideva posebne odredbe v varstvo naših vinogradnikov. Zlasti stroge so odredbe proti ponarejanju vina. Splošna tendenca novega zakona gre za smotrom ublažitve vinogradniške krize. Novi zakon bo stopil v veljavo šest mesecev po razglasitvi.

Novi konkurzni zakon

in zakon o poravnavi izven konkurza je bil odobren 4. I. m. Glavne točke prinesemo v prihodnji številki.

Stanovanjska zaščita deloma podaljšana.

Podaljšanje stanovanjske zaščite od 1. novembra t. l. naprej ostane v veljavi za vse dosedaj zaščitene najemnike za dvosobna stanovanja, ako ima družina najmanj troje članov in za enosobna z družinami najmanj dveh članov. Trisobna stanovanja pa s 1. novembrom izpadejo iz zaščite. V veljavi ostane še vedno predpis, da morajo lastniki do konca leta 1928 zgrajenih hiš oddati stanovanje prvemu prosilcu, ako ga tekom dveh mesecev niso mogli oddati zaradi prevelikega zahtevka najemnine.

Po širnem svetu.

Znižanje produkcije surovega sladkorja v Nemčiji.

Pridelek surovega sladkorja v 238 nemških tovarnah se ceni na 17 milijonov dvojnih stofov (Doppelzentl), nasproti lanskemu, ki je znašal 18,600.000.

Borzna panika v Newyorku.

Newyorška borza je pretečeni mesec preživljala težko krizo. — Zaradi nenadnega padca tečajev so navalili na borzo ponudniki za prodajo vrednostnih papirjev in s tem povzročali še nadaljno padanje. Izgube rentnikov gredo v milijarde. Panike ni mogla zabraniti niti pomirjevalna vladna akcija, marveč jo je zajezila šele energična intervencija velebank, ki so tečaje z znatnimi nakupi zopet dvignile, tako da je za sedaj glavne nesreče konec. Naval na Newyorško borzo je vplival tudi na mnoge druge borze v drugih državah. Na slanje dolarja ni učinkoval, pač pa se že kaže dober učinek poloma v znižanju diskontne mere. Vplival pa bo predvidno tudi na ceno kave, dasiravno je skušala največja ameriška kavina borza padec cen preprečiti s tem, da je začasno nehala poslovati.

Ugodna letina bombaža.

Vasingtonski poljedelski urad poroča, da se je pričakovani pridelek bombaža, ki se je cenil na 14,825.000 povezo, vključno lansiranim vestem o mrazu

in vremenskih neprihkah, nepričakovano dvignil na 14,915.000 povezov. Tudi egiptovsko poljedelsko ministrstvo poroča o pridelku 7,849.000 povezov nasproti lanskim 6,890.000. Istočasno pa se je izpopolnila in dvignila tudi prečiševalna industrija na doslej nedoseženo višino. Ker je preračunana svetovna letna poraba bombaža na približno 16 milijonov povezov, je pričakovali znatlen padec cen.

Hranite vse številke, ker vam bodo v knjigo vezane služile kot trajen svetovalec. — Originalne platnice založimo mi.

Tržne cene.

LJUBLJANSKI TRG, 9. NOVEMBRA
1929.

Meso za kg: govedina I. vrste 18 do 22, II. vrste 16—18, III. vrste 12—16, telefina I. vrste 24—25, II. vrste 20—22, svinjina I. vrste 25—27, II. vrste 20—22, slanina trebušna 22—24, riba in salo 24 do 26, mešana 23—24, prekajena 25 do 30, mast 28, gnjat 30—35, prekajeno meso I. vrste 30—32,50, II. vrste 25 do 27,50, koštrunovo meso 14—15, jagnjelina 18—20, konjsko meso 6—8, klobase krakovske 1 kg 40, hrenovske 30 do 32, sveže kranjske 32—35, suhe kranjske 50 Din.

Perutnina za komad: piščanci 15 do 25, kokoši 25—35, petelini 25—30, raca 25—30, domači zajci, manjši po 8—10, večji po 12—20, jajca 1,25—1,75 Din.

Divjačina za komad: divji zajec 45 do 60, poljska jerebica 15—18, gozdni jerebi 25—26, kljunači 25—26 Din.

Ribe za 1 kg: karpi 25—30, ščuke 35 do 40, postrvi žive 80, mrtve 60, klini 20, mrene 15—20, pečenke 10 Din.

Mleko: 2,50 Din za liter, surovo maslo za 1 kg 36—40, čajno maslo 44—52, maslo 40—40, bohinijski sir 34—40 Din.

Pijače: 1 l starega vina 16—22, novega 14—16, dalmatinca 11—14, čaša piva 3—3,50, vrček 4,50—5, steklenica 5,50—6 Din.

Kruh za 1 kg: beli 4,50, črni ali rženi 4,20 Din.

Sadje za 1 kg: jabolka 2—6, hruške najfinejše 8—10, namizne 2—8, fige 10, navadni koslanj 2—3, maroni 10, orehi 10—12, luščeni orehi 34—36, češplje 8, suhe hruške 6 do 8, grozdje 6 do 12, oranža za komad 2,50—4, limona 1 Din.

Specerija v nadrobni prodaji za 1 kg: kava Portoriko 72—76, Santos 46—48, Rio 32—40, pražena kava 70—100, kristalni sladkor 13, v kockah 15, sol debela 2,50, mlela 2,75, poper cel 70, mleti 72, paprika 32—60, testenine 9—10, čaj 80, pralni lug 3,75, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega 17, kisa navadnega 2,50, vinskega 4,50, petroleja 7,50 Din.

Mlevski izdelki na drobno za 1 kg: moka št. »0« 4—4,50, št. »2« 3,75, št. »4« 3,50, kaša 5—6, ješprenj 5—6, ješprenček 10—12, otrobi 2,50, koruzna moka 4—4,50, koruzni zdrob 4,50—5, pšenični zdrob 5—6, ajdova moka 6 do 8, ržena moka 4,50 Din.

Žilo za 10 kg: pšenica 250, rž 240, ječmen 225—240, oves 225—245, koruza 220, ajda 240—260 Din.

Sočivje za 100 kg: fižol ribničar 430, prepeličar 500 Din za 100 kg, 1 kg graha 10—12, leče 12 Din.

Kurivo: premog 50 kg 30, 1 tona 450, 1 kub. meter trdih drv 175, mehkih 90 Din.

Kрма za 100 kg: sladko seno 125, polsladko 100, kisle 75, slama 50—75 dinarjev.

Lesni trg.

Zboljšanje našega lesnega trga.

Trgovinska pogodba s Španijo, ki je bila sklenjena od naše države v Madridu 27. septembra, utegne prinesiti našim lesnim trgovcem znatne koristi. Doslej je namreč Španija, ki uvaža mnogo našega lesa, imela uvedeno še posebno takso (surtakso) na blago uvoženo iz Jugoslavije. Tako smo se morali pri uvozu posluževati Italije, ki je bila te takse oproščena. Z novo pogodbo pa ta taksa in z njo tudi stroški in riziko italijanskega posredovanja odpadejo. Naša izvozna pristanišča bodo imela od tega veliko koristi, poleg tega pa predvsem lesni trgovec in producent.

Trpela pa bodeta vsled tega zlasli Trst in Reka kol glavni izhodišči teh posredovalnih kupčij.

Na ljubljanski lesni borzi se išče sledeče blago:

Bukove hlode za Španijo (za furnir), dolžina 230/250 cm in 430/500 cm, od 45 cm premera naprej, prima. Cena fco vagon, prihod Sušak pristanišče.

Ca. 500 m³ remeljnov (smreka, jelka), v raznih dimenzijah za Grčijo, I., II., III., monte, ostrorobo, očeljeno, vezano. Cena fco vagon meja via Djevdjelije tranzit. Plačilo proti akreditivu.

Vsako množino hrastovih friz, od 25 do 60 cm dožine, v širinah od 5, 6, 7, 8 cm z 10% od 4 cm. Cena fco vagon meja via Postojna. Plačilo proti akreditivu.

1 vagon lipovih plohov, od 2 m naprej (z nekaj komadov od 1-1.90 m), od 16 cm širine naprej, čim debelejša in širša roba. — Franco vagon meja Postojna.

2-3 vagone letvic (cantinelli) (smreka, jelka), ostrorobih, 12 × 24 mm, od 2 m naprej. Cena fco vagon meja via Djevdjelije.

Hrastove brozajvne droge in sicer: 949 komadov 10 m dolgih, premer v vrhu 12/13 cm, 736 komadov 11 m dolgih, premer v vrhu 13/14 cm, 331 kom. 12 m dolgih, premer v vrhu 14/15 cm. Cena za komad fco vagon meja via Postojna tranzit.

100 vagonov bukovih, meterskih, suhih cepanic. Cena fco vagon meja via Postojna. Plačilo proti akreditivu.

5000 do 10.000 ton oglja za 1 leto, suhega z največ 3% vlage, brez braške. Cena fco vagon nakladalna poslaja, za bukovo oglje zase in jelovo oglje zase, z navedbo množine dobav v 1 mesecu.

Hrastove podnice, I., II., in sicer: 4-5 vagonov 53 mm, 2.80 m, od 18-28 cm, 1-2 vagona 43 mm, 2.65 m, od 19-28 cm, 2000 komadov 2800 × 145 × 80 mm. Dobava november, december. Cena fco vagon meja via Postojna tranzit.

Bukove testone, originalne produkcije s 70% širokih (9/10), ostalo ozkih (4/8), debelih polnih 20 mm. Cena po možnosti fob Sušak.

100 vagonov bukovih cepanic in polovic od 12 cm premera naprej, ludi lahko svežih, 1 m dolgih, zdravih, gladkih, brez klad. Cena za pm. franco vagon meja via Jesenice.

1 vagon bukovih neobrobjenih plohov, 39/48 mm in nekaj od 68 mm, roba lepa, široka in dolga. Cena fco vagon meja Postojna.

Deske 28 mm (smreka, jelka) 4 m, od 12 do 30 cm široke, za železobetonska dela. Cena fco vagon meja via Djevdjelije.

Na živ rob rezana borovina za mejo via Djevdjelije po noči, 2825 kom., od 6-12.70 m dolžine, 10 × 20, 10 × 30, 20 × 20, 20 × 30 in 30 × 30 cm.

Smreka jelka, okrogel les: 1265 kom. 7.10 m dolž., 304 kom. 7.50 m dolž., 55 kom. 8 m dolž. Blago ravno, stegnjeno, minimalni premer v sredini 17 cm.

Smreka jelka, plohi: 100 × 200 mm 60 kom. 13.55 m dolž., 20 kom. 5.30 m dolž., 295 kom. 12 m dolž., 66 × 165 mm 200 kom. 8 m dolž., 120 kom. 6.55 m dolž., 600 kom. 5.70 m dolž., 40 kom. 4 m dolž., 80 kom. 7.40 m dolž., 160 kom. 6.20 m dolž., 90 kom. 5 m dolž., 80 kom. 7.10 m dolž., 122 kom. 6 m dolž., 80 kom. 4.90 m dolž., 120 kom. 6.60 m dolž., 80 kom. 5.90 m dolž., 80 kom. 4.30 m dolž.; 40 × 200 mm 445 kom. 7 m dolž., 335 kom. 6.75 m dolž., 145 kom. 5.70 m dolž., 150 kom. 5.25 m dolž., 145 kom. 4.50 m dolž., 150 kom. 6.35 m dolž., 145 kom. 6.80 m dolž., 295 kom. 3 m dolž., 150 kom. 5.20 m dolž. 1275 lek. melrov v poljubni dolžini (po izbiri). Kvaliteta: se razume za vse smreke jelka, ostrorobo, paralelno, izključeno razpokano in razbito, plavo oziroma rdečkasto. Cena: za celotne ali delne dobave cif Rotterdam—Amsterdam in franco vagon meja Emmerich—Zevenar, ozir. meja Gronau—Enschede.

1 vagon tramov 5/6", od 6 m dolžine naprej.

1 dopijon tramov od 5/6", 5/7", 6/7", 6/8", 7/9", 8/10", 9/11", od 9 m naprej. Trame gl. sled. note: 3/4" : 336/4, 680/5, 157/6; 80/7 m dolžine, 4/5" : 385/5, 1106/6, 57/7, 4/8 m dolžine, 5/6" : 269/6 m. Cena: franko vagon prihod Sušak pristanišče.

Vsako množino hrastovih desk »pazirerjev« z označbo množine I. odnosno II. vrste ter dolžine. Cena franco vagon Sušak ozir. meja Postojna.

Vsako množino mehkega oglja. — Cena franco vagon jugoslovansko-avstrijska meja.

1000–2000 m remeljnov (moralov) — smreka, jelka, ostrorobih, očeljenih I., II., III., monte: dolžina: od 4 m 10%, od 4.50 m ali 5 m 70%, od 6 m 20%, debelina 58 × 58 mm 15%, 68 × 68 mm 60%, 78 × 78 mm 20%, 98 × 98 mm 5%. Dobava od januarja 1930 dalje. Cena franco vagon nakladalna postaja.

300 m³ rezane jelovine, ostrorobe, očeljene in sicer: 75 m³ desk 18 mm, 4 m, paralelne III./IV., 75 m³ desk 24 mm, 4 m, paralelne III./IV., 30 m³ remeljnov 34 × 68 mm, 4 m, I., II., III., monte, 100 m³ remeljnov 38 × 78 mm, 4 m, I., II., III., monte, 20 m³ remeljnov 78 × 78 mm, 4 m, I., II., III., monte. Cena franco vagon nakladalna postaja.

cerovih: 2·Čn.nedn-S, Fz2, jomac m
10.000 kom. hrastovih pragov: 1.80 m × 12/13 × 18/20 cm.

10.000 kom. hrastovih pragov z 10% cerovih: 2.30 m × 13 × 20 cm. Cena franco vagon meja Postojna. Plačilo proti akreditivu.

Ca. 3200 tek. metrov skretnic (Extraholz) in sicer hrastovih, cerovih, bukovih, z normalno toleranco oblice, zdravih, ravnih: širina: preko 2/3 od 25–30 cm, 1/3 od 40 cm; dolžina: 2.80, 3, 3.20, 3.40, 3.80, 4.20, 4.40, 4.60, 4.80, 5.20 in 5.60 m; debelina: za vse 15 cm. Cena franco vagon meja Postojna tranzit. Plačilo proti akreditivu.

120 m³ (ali deloma hrastovih neobrobjenih plohov, I., II., od 3 m dolžine naprej (15% od 2.50 do 2.90 m), od 25 cm širine naprej, od 90, 110 in 130 mm debeline. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

Vsako množino kostanjevega lesa za tanin v obeljenem in neobeljenem stanju. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Vsako množino brusnega lesa (smreka), z 20% jelke, od 9 cm premera naprej, samo 1 m dolžine. Cena franco vagon meja Jesenice tranzit.

Ali že poznate založbo
MODRA PTICA?

*To je Vaša najboljša prijateljica za dolge zimske večere! Za leto 1929/30 izda 4 krasno opremljene prevode svetovnih avtorjev: Knut Hamsun. Anton Čehov, John Galsworthy in Maksim Gorkij. Poleg tega pa še **ilustrirano mesečno revijo „Modra ptica“***

*Vse to pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji za **Din 20,-** mesečno.*

Zahtevajte prospekte! Naručite takoj!

Založba MODRA PTICA
Ljubljana, Gregorčičeva 23

Jelševe hlode od 2 m dolžine naprej, od 30 cm premera naprej. Cena franco vagon nakladalna postaja. Dobava takoj.

2 vagona bukovih ostrorobih, naravnih plohov 38 mm, od 2 m dolžine naprej, od 14 cm širine naprej. Cena franco vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon bukovih, ostrorobih, naravnih plohov prima (brez grč, razpok itd.) z označbo suhote ozir. teže za 1 m³ in sicer: 7 m³: 45 mm debeline, 3.30 m dolžine, od 20 cm širine naprej, — 7 m³: 45 mm debeline, 3 m dolžine, od 20 cm širine naprej. — Cena franco vagon meja Postojna tranzit.

760 m³ hrastovih podnic (mesečno po 100 m³) za izdelavo francoskih vagonov; dolžina 2.85 m, debelina 53 mm, širina 22 cm.

30.000 brzajavnih drogov (smreka, jelka, bor) dobava 1929 in 1930.

10.000 komadov hrastovih (izključeni cerovi) pragov-rezanih 1.80 m × 12/13 × 18/20 cm.

4000 komadov hrastovih polovičarjev (lungherine) rezanih na živ rob, dolžina 2-40 do 2-60 m, debelina 8 × 16, 8 × 18, 9 × 16, 9 × 18 cm.

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	276—	275-50
1 ameriški dolar	56-50	56-40
1 avstrijski šiling	7-94	7-95
1 belga	7-90	7-90
1 bolgarski lev	—409	—40
1 češkoslovaška krona	1-675	1-67
1 francoski frank	2-224	2-23
1 grška dragma	—735	—73
1 holandski goldinar	22-77	22-82
1 italijanska lira	2-96	2-96
1 kanadski dolar	56-20	56-20
1 madžarski pengő	9-90	9-90
1 nemška marka	13-52	13-52
1 poljski zlot	6-34	6-35
1 rumunski lej	—337	—33
1 švicarski frank	10-957	10-95
1 turška zlata lira	247 —	247 —
1 španska peseta	8-126	8-12
1 turška lira papirnata	26-60	26-60

Pravilnik o izplačevanju odškodnine za pokvarjene in raztrgane bankovce.

1000 in 100 dinarski bankovci, ki jim manjka največ $\frac{1}{32}$ in ostali bankovci, ki jim manjka največ $\frac{1}{16}$, vsehvi rob, se bodo povračali v celotni vrednosti. Posamezni deli raztrganih novčanic, ki so večji od $\frac{1}{4}$ celega bankovca, se bodo zamenjavali z vrednostjo, ki odgovarja predloženemu košu, vendar bo Narodna banka v tem slučaju odtegnila 3 Din pri predloženih novčanicah po 1000 Din, 2 Din pri 100 Din ter 1 Din pri 10 Din. Zamenjavo bo oskrbovala Narodna banka in vse njene podružnice.

Praktični nasveti.

Ravnanje s palmami pozimi.

Palme nam služijo kot lep sobni okrasek in jih imajo naše gospodinje zelo rade, ker so tudi res nekaj lepega. So pa tudi precej drage in mnogokrat zelo nevhvaležne rastline, ki jih moramo gojiti le z velikim trudom. Marsikdo je že opazil da so njegove, pred kratkim

še zelo lepe palme, nenadoma ovene, ali pa celo zamrle. Posebno čez zimo jih je težko ohraniti. Predvsem naj se palme pozimi ne poslavi v nikoli v močno zakurjene sobe. Višja toplota kot 15°C je rastlinam škodljiva in ima za posledice to, da se listi radi posuše. Pa tudi takrat, če je soba le malo zakurjena, naj bodo palme kakor mogoče daleč od peči, pač pa naj imajo svoje mesto ob oknu. Seveda pa je pazili tudi na to, da niso podvržene prevelikemu mrazu. Celotno takrat, ko sobe zračimo, je dobro, da palme postavimo v drugo sobo, vendar pa ni dobro, da jih preveč prenašamo, ker jim to škoduje. Potrebno pa je, da jih večkrat obrnemo, da so tako od vseh strani svetlobi izpostavljeni. Tudi zalivanje naj se pozimi kakor mogoče omeji. Za zalivanje pa je vzeti tako vodo, katere toplota je enaka oni v sobi. Paziti je posebno na to, da ni v podložkih nikoli vode, kar škoduje koreninam in pospešuje gnilobo na istih, ali pa nam listi povenejo. Vsake tri tedne liste umijemo z mlačno vodo, da jih tako varujemo pred prahom in mrčesom. Sploh pa naj imajo palme pozimi mir in jih tudi ne smemo presajati v tem času. Če smo čez zimo z njimi pravilno ravnali, smo potem lahko brez skrbi, da nam spomladi zopet lepo poženejo, da imamo z njimi veselje.

Ako piješ „Buddha“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Sredstvo proti mravljam.

Mravlje postanejo včasih veliki sovražniki sadnih in lepoličnih drevesc. Da se pa mravelj odkrijamo, je potrebno drevesce, ki je izpostavljeno njih napadom, pri fleh namazati z lanenim oljem, v katerem so raztopljene navadne saje iz dimnika.

Masni madeži iz klobukov.

izginejo, ako omadeževano mesto zdrgneš s krpo, ki si jo pomočil v raztopino, napravljeno iz 1 žličke špirta, 1 žličke salmijaka ter pol žličke kuhinjske soli. Ko madež izgine, izperi še s hladno vodo in posuši.

Umelno barvano črno vino

spoznaš, ako pomočiš vanj košček kruha in ga potem vržeš v kozarec čiste vode. Ako je vino naravno, se voda šele počasi navzame rdečkaste barve; barvano vino pa pobarva kaj hitro čisto vodo z vijoletnim tonom.

Kako spoznamo ponarejeni dijamant?

Napravi s črnilom piko na belem papirju. Ako opazuješ to piko skozi pravi dijamant, vidiš vedno samo eno; skozi ponaredbno pa bodeš vselej opazil dve ali več pik.

Gospodje trgovci! Vemo, da imate dosti skrbi, mnogo dela in malo časa. Da si olajšate poslovanje in prihranite čas in denar, se blagovolite z zaupanjem obrniti vedno, kadar se gre za motvoz ali vrvarске izdelke, na naše potnike, gg. G a s p a r i - ja, P o l a n c - a ali K l i n a r - ja ter jim sporočite Vaše želje in potrebe ali vprašanja glede našega blaga. Lahko pa se obrnete naravnost na tovarno, odnosno na naše tovarniške zaloge: Fran Palme, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 7; Maribor, Koroška c. 8; Celje, Cankarjeva 7. Mi smo Vam na razpolago! Vaša zadovoljnost — naš cilj!

V tem Vas pozdravljamo!

TOVARNA MOTVOZA IN VRVARNA, D. D., GROSUPLJE.

Čiščenje in likanje marmora.

Nepravilno negovani marmor izgubi že v kratkem času svoj blesk. Moramo ga pravilno čistiti, da nam ostane vedno bleščeč kakor nov. V ta namen si pripravimo najprej likalno raztopnino iz 20 gramov belega, čistega voska v 80 gramov terpeninovega olja, ki jo pustimo stati 3 dni in jo medtem večkrat premešamo, da se vosek popolnoma raztopi. Predno marmor namažemo s tem ličilom, ga dobro operemo z vodo, kateri smo primešali po 60 gramov kreftskega klora na 1 liter vode. (Klor dobiš v vsaki drogeriji.) Marmor se v 3-4 urah sam popolnoma posuši, na kar ga s ščetko namažemo z ličilom iz voska in terpeninskega olja ter potem osvellimo potom drgnjenja s flanelasto

krpo. — Ličilo je porabno skozi celolelo ter moraš čiščenje po potrebi večkrat izvršiti.

Nepremočljivo in zelo trpežno platno

si lahko prirediš z malim izdatkom sam, ako ga od obeh strani pobarvaš z lanim oljem, kar ponoviš potem, ko se je prva roka v senci popolnoma posušila. Drugo sušenje traja nekaj dalje kot prvo.

Rjasti madež

spraviš iz perila, ako v lončeni ali porcelanasti posodi zavreš limonov sok in pomočiš vanj od rje zamazani del perila, ki si ga prej nekoliko ovlažila s čisto vodo. Madež podrži v limonovi zavrelci toliko časa, da popolnoma izgine. Perilo potem izperi v mrzli vodi in ožmi.

Od črnega vina nastale madeže

odstraniš iz perila in prtov na ta način, da jih namakaš 1 dan v toplem mleku, na kar opereš in ožmeš.

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

E. M. R.

Grožnja iz neba.

Z neobičajno naglico se pojavi v uredništvu svetovnega lista »Svet« reporter Pol Eskande; s par koraki premeri vse dvorane in se ves upehan znajde nepripravljen v pisarni glavnega urednika. Njegova neobičajna naglica in vznemirjeni obraz je vzbudil pozornost osobja.

»Za boga, kaj se je zgodilo, Pol?« ga vpraša Le Sofe.

A Eskande — ves zmučen in upehan — ni mogel izpregovoriti niti besedice. Mesto odgovora vrže na mizo pred svojega šefa majhen listič, na katerem so bile sledeče besede tiskane z velikimi črkami:

»Ker Mi, društvo Radžezraka, do danes nimamo od vlade zahtevanega odgovora kljub trikratnemu opominu in ker je izostala zahtevana vsota 100 milijonov frankov, smo izzvali prvo kafa-

strofo. V tem trenutku je Bos v plamenih.«

Ves prestrašen vpraša nato Le Sole: »Kaj naj to znači? Odkod Vam ta listič?«

»Padel z neba,« de nato lakonično Pol.

»Po navadi race ne padajo z neba, a ta tu je osobito predebela.«

»Šalo na stran, gospod urednik; zadeva je žalibog resna.«

»Povejte mi vendar, kaj je na tem resničnega?«

»Šel sem proti zbornici in naenkral so se ulice in šetališča kar pobelila od lakih listkov, kot bi padel sneg. Nehoté se ozrem v višino v nadi, da opazim zrakoplove, ki mečejo kako množino papirja, ali zaman. Ne čujem niti brenčanja motorjev, niti ne opazim kaj zrakoplovu sličnega. Nisem hotel niti pobrati listka, ker sem bil mišljenja, da so to navadni reklamni letaki. Slučajno pa mi prileli listič ravno pred obraz, tako da sem ga prav slučajno ujel. Seveda sem tudi jaz mislil, da je to kakšna šala. Spominjam se pa še sedaj vznemirjenega lica ministrskega predsednika in njegovih besedi:

„Gospodje, bodimo složni! Bog zna, kaka nevarnost še preli Franciji!“

Kadar se čujejo take besede in ako se prečita ta oglas, stvar ni več nedolžna.

Takoj po povratku iz zbornice sem telefoniral Havesu in dobil potrdilo o objavi na listku. Bos je v resnici v plamenih. Točnejših poročil še ni. Takoj nato sem telefoniral svojemu prijatelju v Šartre; in mislite si, kaj mi odgovori. Prva se je vnela ogromna planjava, posejana deloma s pšenico. Ogenj se je razprostrl z veliko naglico od enega konca do drugega v širini 100 metrov. Ko je napravil na ta način diagonalo, se je vnela ravnina. Kmalu nato so začela goreti še druga polja v Bosu. Požar se je širil deloma v ravnih črtah ali krivuljah, deloma pa so se ravne črte sestavljale v trikote. Popolnoma je jasno, da je imela tu opravili zlobna roka neznanih zlikovcev, sodeč po razširjenju požara. Kakšno je Vaše mišljenje, gospod urednik?«

Urednik se je zamislil.

»Samoumevno je, da sem odhitel takoj v ministrstvo notranjih del. Ministrá sicer nisem dobil, ker je odpotoval, mesto njega pa me je sprejel načelnik kabineta. Ni mi zatajil nobene stvari in pojasnil mi je vse, v kolikor mu je bilo znano. Bilo je sledeče: Pred osmimi dnevi je sprejel predsednik prvi opomin in tekom tedna še dva. Na tretjem opominu je bil znak sestavljen iz dveh trikotov; eden je bil moder, drugi pa rdeč. Bili smo mišljenja, da imamo opravili z norcem. A ko je začelo goreti, smo pripravili vse, da se slični slučajji pravčasno onemogočijo.«

»Kako pa je mogoče, da se je plamen širil v raznih smereh?«

»Mogoče ga je raznašal veter; sploh pa ljudje tudi več povedo, kot je res. To je pač čisto naključje. To je vse, kar vam zamorem povedati. Ako se še kaj odgodi, vas bomo telefonično obvestili.«

»Dametno ste delali, Eskande,« ga pohvali nato urednik.

»Hvala Vam lepa. Naročite takoj, da se pripravi aeroplan, s katerim se odpeljeta na mesto požara. Upam, da bo to dobra stvarina za naš list, ker izgleda vse tako tajinstveno. Pozdravljeni in obilo srečel«

Eskande je odpotoval in še tisti večer poslal obširno poročilo, ki je potrjevalo vse dosedanje vesti.

Drugi dan ob treh popoldne so prejeli opomin za odkupnino 100 milijonov frankov vlada, vsi ministri in časopisje z grožnjo, da poslana v nasprotnem slučaju vsa Francija žrtev plamenov. V Pariz so dospela poročila o ogromnih požarih na jugu Francije. Veliko vasi je zgorelo, požar je zahteval tudi človeške žrte...

Eskandeja je pot vodila iz Šartre na jug, na meso novih nezgod.

Novosti, katere je novinar pošiljal, so dale precej jasno sliko. Mnogo žen in otrok je postalo žrtev plamena. Ogenj je nastal istočasno na več mestih, in vsi poizkusi, polastili se tajinstvenih zločincev, so bili brezuspešni. Očividci so izjavili soglasno, da so začutili nenadoma

val razgretga zraka trenutek za tem pa jim je grozila silna vročina z nevarnostjo, da se zaduše. Najlepši vinogradi so postali puščava.

Vsak dvom o obsloju nenavadne sile je bil izključen. Poleg tega pa se je pojavil nov opomin, v katerem se zahteva takojšnje plačilo zahtevane vsote, sicer bo Pariz pokončan z ognjem.

V Parizu je nastala panika; čas odlašanja je minul. Dokler so plamtele vasi in mesta na jugu, je Pariz kot nezainteresirani gledalec prisostvoval požarom. A sedaj, ko je bilo ogroženo samo mesto, je zahrumelo po prestolici. Splošna panika se je polastila tudi borze.

V Elizejski palači se je sestala vlada ob desetih zvečer, da konča to čudežno in nepojmljivo zadevo. Navzoč je bil tudi predsednik republike, ki je imel pred seboj zahteve Radžezraka. Te so se glasile sledeče:

»Vsota 100 milijonov v zlatu se mora izročiti tako, da ostanemo prikriti. Ako poizkusite odkriti naš inkognito, bo sledilo splošno razdejanje ter vsled tega tudi nebroj nedolžnih ljudi zapadlo smrti.«

»Na ta način je Francija v popolni oblasti par razbojnikov,« pravi srdilo vojni minister med splošnim molkom.

Nato povzame besedo notranji minister:

»Čakali smo, misleč, da se gre za predrzno šalo in da so zlikovci navadni zločinci. Ali uverili smo se, da se gre pri tem za neko nepoznano, tajinstveno silo, ki služi neznanemu sovražniku in proti kateremu sme brez moči.

»To je res žalostno,« odvrne vojni minister.

»Naravno,« reče notranji minister, »ali, dragi gospod, kaj bi Vi storili, ako se Vas postavi pred odločitev, borili se z onimi, ki se krijejo pod imenom Radžezraka, kaj bi Vi storili?«

»Poiskal bi jih, da izvem, kdo da so.« Mesto odgovora zmaje vojni minister z rameni.

»Na kak način se mora izvršiti predaja zahtevane vsote?«

»Vso vsoto moramo zapreli v oklopni avtomobil, ga odpremili v gozdič Senonš na mejo Orne in ga tam pustiti

brez nadzorstva. Tekom noči oni sami odnesejo zlato.«

»Polem jih je pa lahko prijeli,« se razljuti vojni minister. »Dajte mi samo povelje in jaz ga bom izvršil.«

»Treba se je pokoriti radi dvojne opasnosti: prvič, izsiljevalci sami s svojo tajno silo, drugič pa razburjeno prebivalstvo. Zelo napačno je misliti, da oni ne bi opazili naše nakane. Pustili bi denar in iznova začeli z grozodejstvi.«

O polnoči so oddali tri besede iz brezžične postaje Eiflovega stolpa, s katerim je Francija priznala svoj nezaslišani poraz.

Pol ure nato je odpeljal iz dvorišča »Francoske bank« zapečaten tank; vozil je hiho po cesti proti Sartre in došel v gozdič Senonš. V sredi gozdiča se je tank ustavil. Šofer in spremljevalec sta stopila z voza in odšla par metrov nazaj, kjer jih je pričakoval drug osebni avto. Ko sta sedla v avto, je isti odbrzel nazaj, kot da jim je sam zlodej za petami.

Zapuščeni avto pa, pri katerem so še gorele svetiljke, je stal še kakih trideset minut osamljen. Iz leme so se izluščile maskirane poslave in pogasile tankove luči. Nato so začeli vlačiti iz notranjosti istega zaboj za zabojem in se končno liho izgubili v temnem gozdu kot pravadni duhovi...

Nova izsiljevanja.

Šele drugi dan se je Francija zavedla ogromnega poraza. Masa, ki je malo prej zahtevala, naj se Pariz ne izpostavlja nevarnosti, se je obrnila proti onim, ki so slušali njeno lastno zapoved. Seveda bi bila masa istotako nezadovoljna, ako bi se vlada ne uklonila izsiljevanjem, kar bi dovedlo do novih nesreč. Vest o kapitulaciji Francije se je z bliskovito naglico nazširila po celem svetu, in tuje časopisje so polnile kolone o njenem porazu. Nemško časopisje je s prikrito zlohočnostjo povdarjalo komično dejstvo, da se je Francija, ki si lasi foliko junaštev prošle dobe, uklonila peščici banditov, ter ta svoj čin opravičuje z neresno in smešno motivacijo o nevidljivosti izsiljevalcev.

(Dalje prih.)

Oglasi v »Malem Irgovcu« se najbolje rentirajo, ker ima med vsemi ti-soči naročnikov edino le resne kupce!

Irgovci! Naročajte svoje potrebščine le pri tvrdkah, ki oglašajo v Vašem strokovnem listu!

Čitajte, širite in čuvajte svoj strokovni tisk!

Motvoz Grosuplje

Priporočamo sledeče tvrdke v Ljubljani:

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Prodaja na obroke!

Poppaea, zavodi za proizvodnjo kozmetičkih preparatov F. Hann & Comp.

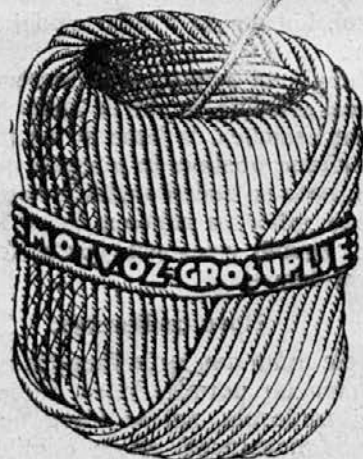
Anton Černe graver: štamplije in etikete.

Tovarna motvoza in vrvarna, d. d.

Grosuplje

Tovarniške zaloge pri
FRANC PALME, LJUBLJANA
Gospodarska c. št. 7

CELJE: Cankarjeva ulica št. 7
MARIBOR: Koroška cesta št. 8

Motvoz Grosuplje uporabljati znači:

1. lahko in hitro delo,
2. prihranek režije,
3. sigurnost povezan-
nih paketov in pred-
metov,
4. zadovoljnost odje-
malcev,
5. veseliti se nad na-
predkom slovenske
industrije.

**Suhe gobe
in fižol**
plačuje najbolje
Sever & Komp.
LJUBLJANA

BUDHA

FR. ŠEVČIK

LJUBLJANA, Židovska ul. 8

Orožje, municija, smodnik,
rudarske kapice in vžigal-
na vrvica za industrijo.

Na malo!

Na veliko!

Telefon šte. 33-78

**Volna,
bombaž,
nogavice
in rokavice**

v veliki izbiri
pri tvrdki

KARL PRELOG

LJUBLJANA
Gospodarska ulica 3

KUPUJTE SAMO

„BUDDHA“

STROKOVNJAŠKO SESTAVLJENE IN PREIZKUŠENE

ČAJNE MEŠANICE

INDIJSKIH IN KITAJSKIH ČAJEV

LJUBLJANA - TEA IMPORT D. Z O. Z. - AŠKERČEVA ULICA 3

(Bivši konfekcijski tovarna Fran Derenda)

VELETRGOVINA ŽGANJA

EMERIK ZELINKA

LJUBLJANA VI (ŠIŠKA)

TELEFON INTERURB ŠTEV. 2313

TVORNICA KONJAKA, RUMA
IN RAZNOVRSTNIH LIKERJEV„VINOCET“ Tovarna vinskega
kisa, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pri-
stnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji.Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1 a, II. nadst.
Telefon štev. 2389.

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokkih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijelne tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Izšla je BLASNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1950, ki ima 365 dni

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski
koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj
upoštevani in je še danes najbolj obrajtan.„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vse večjih trgovinah
in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:tiskarni J. Blasnikova nasl.
d. d. v Ljubljani.

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODETOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

PROJA

špecialne kavine
mešanice

so sestavljene iz najfinejših vrst kave

Pri nakupu pazite na naše originalne zavitke!

*Mi pijemo
„Proja“
sladno kavo*

Zato so neprekosljive v kvaliteti!

„PROJA“ sladna in dvojno sladna ječmenova in ržena kava je redilna in zdrava, zelo priporočljiva Vaši deci kakor tudi bolnikom. Kdor ljubi svoje zdravje, uživa „Proja“ sladno kavo.